

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Decizia nr. 68/A

Dosar nr. 4492/2/2023

Ședința publică din 29 februarie 2024

Completul compus din:

Dan Andrei Enescu – Președinte

Lia Savonea – Judecător

Adriana Ispas – Judecător

Oana Mihaela Dinu – Magistrat-asistent

Mihaela Mihai – Grefier

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – a fost reprezentat de procuror Bogdan Ghiță.

Pe rol soluționarea cauzei penale având ca obiect apelul declarat de revizuenții **Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela și Calaigii Sorin** împotriva sentinței penale nr. 228/F din 28 noiembrie 2023, pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a II-a penală, în dosarul nr. 4492/2/2023 (2338/2023).

La apelul nominal, făcut în ședință publică, au răspuns **apelanții revizuenți Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela**, asistată de avocat Cazacu Ion, apărător ales și **Calaigii Sorin**, asistat de avocat Corpodean Alexandru, apărător ales.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către magistratul-asistent, după care;

Nefiind cereri prealabile de formulat ori excepții de invocat, Înalta Curte a constatat cauza în stare de judecată și a acordat cuvântul la dezbatere.

Apărătorul ales al apelantului revizuent Calaigii Sorin, avocat Corpodean Alexandru, a solicitat admiterea apelului formulat, desființarea sentinței atacate și admiterea în principiu a cererii de revizuire, raportat la dispozițiile art. 459 alin. 4 din Codul de procedură penală, deoarece prin sentința apelată au fost validate numai pe jumătate argumentele revizuenților, în ceea ce privește condițiile de admisibilitate a cererii de revizuire, întemeiată pe dispozițiile art.453 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală.

Astfel, a susținut că, deși a reținut că s-au descoperit fapte sau împrejurări noi, ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei, respectiv soluția de clasare dispusă prin ordonanța emisă de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție din 06.12.2022, prin care s-a constatat caracterul contrafăcut al înregistrărilor ambientale aflate în dosarul în care revizuenții au fost condamnați, instanța de fond, în mod eronat, a reținut prin sentință că respectivele aspecte de noutate nu ar putea schimba soluția de condamnare, întrucât înregistrările ambientale nu au fost esențiale pentru stabilirea situației de fapt.

În opinia sa, însă, o atare concluzie nu se justifică, atâta timp cât înregistrările despre care s-a stabilit, cu titlu definitiv, că au fost contrafăcute au reprezentat un element probatoriu esențial, ce a condus la pronunțarea soluției de condamnare, ele constituind, practic, un liant perceput ca fiind obiectiv de către instanțe, un liant ce avea capacitatea de a omogeniza și corobora afirmațiile contradictorii ale denunțătorilor.

Mai mult, atât Curtea de Apel București, cât și Înalta Curte de Casație și Justiție au stabilit și analizat starea de fapt pe baza aceluiași înregistrări, aspect reținut chiar cu titlu expres. Astfel, la fila șapte din sentința pronunțată de Curtea de Apel București, se precizează: „Pentru a reține această situație de fapt, Curtea are în vedere următoarele mijloace de probă (...)”, pentru ca la filele 16-18 să fie indicate inclusiv acele înregistrări ambientale.

În mod similar, prin decizia instanței supreme, la fila 52, se reține: „Înalta Curte de Casație și Justiție are în vedere pentru conturarea stării de fapt următoarele mijloace de probă (...)”, printre care și respectivele înregistrări ambientale, indicate pe larg la filele 58, 59, 61 și 78-89, unde sunt redată inclusiv pasaje apreciate ca fiind relevante.

De asemenea, a considerat vădit nefondată concluzia instanței de fond, potrivit căreia „soluția de condamnare nu s-a fundamentat pe respectivele înregistrări, aspect reținut în mod expres de instanțele din primul ciclu procesual”, deoarece nici în hotărârea Curții de Apel București și nici în hotărârea Înaltei Curți de Casație și Justiție nu poate fi identificat niciun pasaj în care instanțele să rețină că înregistrările ambientale nu au fost luate în considerare la stabilirea stării de fapt, ci dimpotrivă, astfel cum a arătat anterior, există numeroase referiri la aceste înregistrări în conturarea stării de fapt, referiri ce au fost efectuate de ambele instanțe de judecată.

Mai mult, a susținut că înregistrările, pe lângă faptul că sunt menționate în mod expres ca stând la baza conturării stării de fapt, au fost de natură a influența percepția judecătorilor investiți cu soluționarea cauzei asupra vinovăției sau nevinovăției părților, în cauză fiind aplicabile mutatis mutandis considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 22/2018, prin care la paragrafele 26 și 27 s-a stabilit că o probă nelegală aflată la dosarul cauzei și neexclusă fizic, este de natură a influența percepția judecătorilor care urmează a stabili starea de fapt și a dispune soluția în respectiva cauză, aspect de natură a încălca dreptul la un proces echitabil, ca de altfel și prezumția de nevinovăție a persoanelor judecate.

O atare concluzie este cu atât mai evidentă, în opinia sa, în speța de față, în care judecătorii care au soluționat cauza nu au cunoscut încă de la început faptul că înregistrările erau nelegale, pentru că ticluirea acestora a fost dovedită la un moment ulterior. Deci, cu atât mai mult se poate conchide, în aprecierea sa, că la momentul pronunțării soluției de condamnare le-a fost influențată percepția.

Un alt argument pe care l-a invocat a fost faptul că înregistrările nu doar că se aflau la dosarul cauzei, împreună cu procesele-verbale de consemnare, ci ele au fost chiar vizualizate, ascultate în sala de judecată, împrejurare ce este de natură a influența în mod clar opinia judecătorilor, inclusiv cu privire la sinceritatea martorilor denunțători.

Totodată, a susținut că, din cronologia actelor de urmărire penală, reiese nu doar importanța înregistrărilor în pronunțarea soluției de condamnare, ci chiar

geneza prezentului dosar, mai precis faptul că acuzațiile aduse apelantului revizuent Calaișii Sorin au fost formulate doar după ce, la dosarul cauzei, au fost depuse înregistrările ambientale.

Astfel, a solicitat a se constata că atât denunțul din data de 06.03.2014, cât și ordonanța de începere a urmăririi penale din data de 13.05.2014 privesc alte fapte și alte persoane, iar numai după ce au fost depuse și ascultate înregistrările de către organele de urmărire penală, au fost demarate cercetările în privința faptelor imputate apelantului revizuent Calaișii Sorin.

A susținut că, practic, întreaga cercetare penală privindu-l pe acesta s-a ghidat după înregistrările depuse la dosar, dovadă că martorii au fost inclusiv avertizați să dea declarații în conformitate cu înregistrările aflate pe CD-uri. În acest sens, a făcut trimitere la declarația din data de 15.11.2016 a martorului Miron Ion, care a precizat următoarele: „la declarațiile făcute în fața procurorului Bodean Andrei am fost împreună cu tatăl meu, iar pe parcursul consemnării declarației, acesta m-a atenționat să fac declarații în concordanță cu înregistrările”, respectiv la declarația martorului Miron Ștefan care, în fața instanței de judecată, a învederat că, pentru audierea sa din faza de urmărire penală, a fost dus din locul de detenție în care se afla la sediul Direcției Naționale Anticorupție, tocmai pentru a asculta înregistrările, în vederea formulării declarației în cauză.

Într-un atare context, apărătorul ales al apelantului revizuent Calaișii Sorin a susținut că înregistrările ambientale nu doar că au avut un caracter extrem de important la momentul la care s-a pronunțat soluția, ci, fără ele, întregul dosar de urmărire penală, practic, nu ar fi existat, fiind greu de crezut că, pe baza unor declarații extrem de contradictorii ale unor denunțatori, persoane subiective, implicate în diverse proceduri penale și care justificau un interes propriu în a obține condamnarea unor persoane pe baza denunțurilor date, s-ar fi întocmit vreun dosar penal.

În egală măsură, a susținut că înregistrările ambientale prezintă o relevanță extrem de ridicată în chiar economia soluției de condamnare, pentru că în lipsa acestora, soluția nu ar fi fost decât una diametral opusă, respectiv una de achitare, sens în care a invocat opinia separată a domnului judecător Aurel Gheorghe Ilie, formulată în dosarul de apel, unde s-a reținut că, după o analiză riguroasă a probelor, faptele nu sunt dovedite și se impune achitarea inculpaților.

În aprecierea apărării, singurele probe în acuzare ar fi declarațiile martorilor denunțatori Miron, persoane subiective și interesate în cauză și ale căror declarații au fost apreciate în opinia separată ca fiind „elucubrante” (cuvânt folosit în repetate rânduri la filele 116 și 117), cu atât mai mult cu cât martorii nu și-au coroborat declarațiile în diferitele stadii procesuale în care au fost audiați, fapt ce a condus la situația în care, în ceea ce privește prima faptă, în faza de urmărire penală, denunțatorii să declare că apelantul revizuent Calaișii Sorin le-ar fi cerut o sumă de bani pentru numiții Epure Marius-Cristian și Lungu Viorica, judecători în cadrul Secției Penale a Curții de Apel Constanța, pentru ca în fața Curții de Apel București, aceiași denunțatori să își modifice declarațiile, să le nuanțeze, odată ce au fost întrebați cum era posibil să se cunoască încă din vara anului 2011 completul, dacă dosarul urma să fie repartizat abia în septembrie 2011.

Cu încuviințarea instanței, **apărătorul ales al apelantului revizuent Calaișii Sorin, avocat Corpodean Alexandru**, a depus la dosar concluzii scrise, precizând că

atât în cuprinsul acestora, cât și în cuprinsul cererii de revizuire este efectuată o analiză riguroasă a caracterului vădit nefondat al faptelor imputate părții, în lipsa înregistrărilor ticluite, precum și a numeroaselor contradicții evidente aflate la dosarul cauzei.

Apărătorul ales al apelantei revizvente Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela, avocat Cazacu Ion, a precizat că o reprezintă pe apelanta revizventă de peste 10 ani, a fost alături de aceasta în toate încercările majore prin care a trecut și rămâne alături de aceasta inclusiv acum, într-o cale extraordinară de atac, aptă să redea demnitatea și imaginea unui om care a trecut prin lucruri greu de imaginat.

De asemenea, a precizat că, împreună cu apelanta revizventă, a încercat nu doar pe parcursul fondului și al apelului, ci și ulterior, să dovedească faptul că toate acuzațiile au fost fabricate de cei doi denunțatori din familia Miron, cu ajutorul organelor judiciare, existând probe că aceste ticluiri, aceste măsluiri ale înregistrărilor au fost făcute cu sprijinul direct al ofițerului de poliție judiciară care instrumenta cazul, alături de procurorul Bodean Andrei, care a demisionat recent, probabil în urma unor verificări făcute la nivel profesional.

În esență, a criticat concluzia instanței de fond potrivit căreia „Curtea apreciază că nu se poate susține în mod rezonabil că o eventuală dovadă a caracterului fals al acestor înregistrări, aspect solicitat a se constata în prezenta cale de atac, ar putea atrage admiterea prezentei revizuirii”, susținând că o atare argumentație este fragilă, întrucât analiza rezonabilității sau a evidenței (sintagma „în mod evident” fiind reluată de instanță în repetate rânduri, pe parcursul dezvoltării argumentelor) excedează caracterului de legalitate ce guvernează instituția revizuirii.

Referitor la prima condiție aferentă cazului de revizuire invocat, anume ca faptele și împrejurările invocate să fie noi (cu nuanțările făcute de practica judiciară și de doctrină, în sensul în care pot fi fapte noi și acele împrejurări sau fapte care nu au putut fi dovedite la momentul respectiv), a precizat că este îndeplinită în cauză, dat fiind că ordonanța invocată de apărare cu titlu de împrejurare nouă este a fost emisă la data de 06.12.2022, în vreme ce fondul cauzei a fost judecat la data de 23.12.2015, iar apelul la data de 28.11.2016. Prin urmare, a apreciat ca fiind evident că elementele noi stabilite prin ordonanță, cronologic vorbind, nu puteau fi avute în vedere de completurile respective.

În egală măsură, a susținut că, în cauză, este îndeplinită și cea de-a doua condiție aferentă cazului de revizuire invocat, anume ca motivele să fie invocate exclusiv în favoarea persoanei condamnate și să fie de natură a dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare, în condițiile în care înregistrările invocate reprezintă probe ticluite, măsluite, care au condus, practic, la deformarea situației de fapt și, în final, la condamnarea celor doi colegi ai săi (antevorbitorul său indicând exact pasajele din care rezultă că atât prima instanță, cât și instanța de apel și-au întemeiat soluția pe respectivele înregistrări).

În susținerea acestui argument, a invocat opinia separată formulată în dosarul de apel, de unul dintre membrii completului de judecată, prin care s-au reținut următoarele: „nu a existat flagrant la momentul la care se susține că au primit sumele de bani respective, pentru a face trafic de influență și nu au existat nici înregistrări (ambientale și sau /telefonice) concomitente aceluși moment. Singurele înregistrări efectuate în cauză s-au realizat la circa 2 ani de la presupusa comitere a

faptelor, de către «denunțatori», persoane interesate în obținerea unor reduceri de pedepse în propriile cauze», opinie care, în aprecierea sa, se completează cu faptul că, pe parcursul judecății, martorul Miron Ion i-a cerut din arest procurorului să aibă grijă de el, așa cum i-a promis, fiindcă a încercat să declare în fața Curții de Apel ce l-a învățat, numai că președinta completului nu l-a întrebat acele lucruri.

Mai departe, a solicitat a se constata că, în motivele scrise de apel, sunt prezentate și alte argumente, cel mai important fiind, în opinia sa, acela că, inclusiv prin hotărârea atacată, se ajunge la concluzia că faptele invocate de apărare au caracter de noutate. Aprecierea instanței de fond, însă, că deși sunt fapte noi, ele nu ar fi condus la schimbarea situației de fapt, este eronată, în contextul în care finalitatea acestei proceduri judiciare este aceea de a se evita erorile judiciare legate în mod direct de stabilirea situației de fapt și de reparare, cel puțin morală, a nedreptății făcută unor oameni nevinovați.

Or, în cauză, apare cu evidență acest lucru, fiind vorba de doi oameni nevinovați, care după 10 ani cer rejudecarea cauzei, doar pentru a le fi redată demnitatea personală, singura miză posibilă, în condițiile în care amândoi și-au executat deja pedepsele la care au fost condamnați.

Pe cale de consecință, a solicitat instanței să dea valoarea care se cuvine acestui aspect și să dispună admiterea apelului, casarea hotărârii atacate, admiterea în principiu a cererii de revizuire și fixarea unui termen în vederea rejudecării cauzei.

Reprezentantul Ministerului Public a solicitat, în temeiul art. 459 alin. 7 din Codul de procedură penală, respingerea apelului declarat de revizuenții Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela și Calaiții Sorin împotriva încheierii Curții de Apel București prin care s-a respins, ca inadmisibilă, revizuirea sentinței penale nr.229/2015.

În esență, a criticat argumentul invocat de apărare, anume că soluția de clasare, dispusă ca urmare a constatării împlinirii termenului de prescripție, este aptă să susțină caracterul admisibil al prezentei căi extraordinare de atac, sub aspectul caracterului de noutate al constatărilor efectuate de parchet.

În acord cu cele arătate de Curtea de Apel București în cuprinsul considerentelor, reprezentantul Ministerului Public a apreciat că motivele învederate de apelanții revizuenți nu conduc la stabilirea existenței unor temeuri legale ce permit revizuirea, pentru că nu sunt de natură a se încadra în dispozițiile art. 453 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală, care impun necesitatea ca faptele sau împrejurările invocate în revizuire să poată conduce la dovada caracterului neîntemeiat al hotărârii de condamnare.

Ca atare, a opinat că, în cauză, nu este întrunită condiția de admisibilitate care limitează incidența cazului de revizuire invocat de apelanții revizuenți la situația în care faptele sau împrejurările noi pot dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare, aspect constatat inclusiv de instanțele de fond.

Tot în susținerea caracterului nefondat al apelurilor declarate în prezenta cauză, a mai arătat că înregistrările ambientale la care au făcut referire apărătorii aleși, a căror autenticitate a fost, de altfel, contestată de părți în ambele cicluri procesuale, atât în fond cât și în apel, au fost, într-adevăr audiate și vizionate atât în fața Curții de Apel București, cât și în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție, în ședințele publice din datele de 14.07.2015 și de 21.10.2016, însă, atât în considerentele sentinței penale nr. 229, cât și în cuprinsul deciziei penale nr.472/A,

s-a reținut în mod expres că înregistrările realizate de martorii Miron nu au fost esențiale pentru stabilirea situației de fapt, aceasta fiind stabilită în baza unui probatoriu amplu, care a dovedit, în afara oricărui dubiu, săvârșirea infracțiunilor de către cei doi apelanți revizuenți.

Or, atâta timp cât respectivele înregistrări nu au fost apreciate ca fiind esențiale pentru pronunțarea soluției instanțelor din primul ciclu procesual, a apreciat că nu se poate susține, în mod rezonabil, că dispunerea unei soluții de clasare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. 1 lit. f) din Codul de procedură penală ar putea atrage admiterea prezentei revizuirii.

De altfel, apărarea este cea care a susținut că aceste înregistrări ar fi fost reținute de instanțe ca fiind esențiale pentru soluționarea cauzei, în realitate instanțele reținând contrariul, dovadă că, în cuprinsul considerentelor sentinței penale nr. 229 s-a reținut că discuțiile inculpaților înregistrate ambiantal „nu sunt esențiale pentru stabilirea situației de fapt, pe care probatoriul anterior analizat (...) o dovedește în afara oricărui dubiu, ci doar relevă aspecte care se coroborează cu faptele și împrejurările ce rezultă din acel probatoriu”.

Față de aceste considerente, a solicitat respingerea, ca neîntemeiat, a apelului formulat împotriva încheierii de respingere, ca inadmisibilă, a revizuirii, apreciind că susținerile apărării tind la o reanalizare și o reinterpretare a probatorului deja administrat în cele două cicluri procesuale.

Apelanta revizuentă Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela a solicitat admiterea apelului, astfel cum a fost formulat, precizând că nimeni nu ar putea să îi înapoieze cei 12 ani de suferință și 3 ani de detenție pe care i-a executat, deși era nevinovată. Singura sa dorință este să i se redea demnitatea față de fiul său, în vârstă de 12 ani, olimpic internațional la matematică, căruia nu de puține ori i s-a reproșat „mama ta a făcut pușcărie”.

Apelantul revizuent Calaișii Sorin a precizat că trauma prin care a trecut este destul de mare, iar dacă nu s-ar fi considerat nevinovat, la fel ca apelanta revizuentă Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela, nu ar fi făcut toate aceste demersuri vreme de 10 ani, motiv pentru care a solicitat să li se dea oportunitatea de a vedea dacă totuși, fără aceste înregistrări, mai exista vreo posibilitate de a mai fi condamnați.

ÎNALTA CURTE

Asupra apelului de față, constată următoarele:

Prin sentința penală nr. 228/F din 28 noiembrie 2023, pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a II-a penală, în baza art. 459 din Codul de procedură penală, s-au respins, ca inadmisibile, cererile de revizuire formulate de revizuenții Lupu Mihalea, fostă Bodîrlău Mihaela și Calaișii Sorin, împotriva sentinței penale nr.229/F/23.12.2015 pronunțată de Curtea de Apel București-Secția I Penală, definitivă prin decizia penală nr. 472/A/28.11.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Analizând cererea de revizuire formulată în cauză sub aspectul admisibilității în principiu, Curtea a constatat că prezenta cale extraordinară de atac este formulată împotriva unei decizii penale definitive pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanță de apel, și care privește acțiunea penală exercitată,

față de inculpații *revizuenți Lupu (fostă Bodârlău) Mihaela și Calaiții Sorin*, însă motivele învederate de revizuenții condamnați, nu conduc, în mod evident, la stabilirea existenței unor temeieri legale ce permit revizuirea, respectiv nu atrag incidența dispozițiilor art.453 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură penală, nefiind îndeplinite exigențele acestuia, sub raport de ambele condiționări, în sensul că faptele sau împrejurările invocate trebuie să fie noi, complet necunoscute instanțelor care au soluționat pe fond cauza, iar acestea să fie apte să conducă la dovedirea netemeinicii hotărârii de condamnare.

Sub aspectul primei condiții, relativ la caracterul de noutate al faptelor și împrejurărilor invocate, s-a reținut că în doctrină și jurisprudență există consens în sensul că probele trebuie să fie noi, iar nu mijloacele de probă prin care se administrează probe deja cunoscute, adică "probele propriu-zise, ca elemente de fapt cu caracter informativ cu privire la ceea ce trebuie dovedit în calea de atac a revizuirii, și anume orice întâmplare, situație care, în mod autonom sau în coroborare cu alte probe, poate duce la dovedirea netemeinicii hotărârii de încetare a procesului penal sau de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei ori de amânare a aplicării pedepsei".

Așadar, nu se poate ajunge, pe calea revizuirii, la reinterpretarea probatoriului administrat în cauză sau la suplimentarea probațiunii, pe aspecte de fapt avute în vedere de instanța sau instanțele care au judecat cauza, legea referindu-se la situații noi, în sensul că, din diverse motive, acestea au rămas necunoscute instanței de fond, și nu la mijloace de probă, ca mod de completare a dovezilor pe împrejurări deja avute în vedere și verificate.

Prin urmare, pentru a fi incident cazul prevăzut de art.453 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură penală, este necesar ca faptele și împrejurările noi să fi preexistat hotărârii atacate, doar că acestea nu au putut fi cunoscute de instanță, indiferent de motiv, iar descoperirea lor ulterioară și invocarea pe calea revizuirii au drept scop evidențierea unor erori de fapt, produse în judecata inițială din cauza necunoașterii respectivelor împrejurări, astfel încât noua situație să conducă la anularea hotărârii contrare legii.

De asemenea, în deplină concordanță cu dispozițiile procesual penale române, sunt și prevederile art.4 alin.(2) din Protocolul nr.7 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, potrivit căroră "este posibilă redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, dacă fapte noi sau recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată". În nici un caz însă revizuire nu poate fi tratată ca un apel deghizat, urmărindu-se de fapt substituirea unei analize (Înalta Curte de Casație și Justiție, secția penală, Decizia nr.7249 din 13 decembrie 2006).

Cu privire la înțelesul expresiei "fapte sau împrejurări", în literatura de specialitate, ca și în practica judiciară, s-a considerat că aceasta se referă la probele propriu-zise, ca elemente de fapt cu caracter informativ cu privire la ceea ce trebuie dovedit în calea de atac a revizuirii, și anume orice întâmplare, situație sau stare care, în mod autonom sau în coroborare cu alte probe, poate duce la dovedirea netemeinicii hotărârii.

În raport de această primă condiție, Curtea a apreciat că aspectele invocate cu caracter de noutate în susținerea cererii de revizuire, respectiv constatările organului de urmărire penală și soluția cuprinsă în ordonanța emisă de Parchetul de pe lângă

Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică la data de 06.12.2022 în dosarul nr. 2354/P/2022, pot fi apreciate ca îndeplinind condiția instituită prin art. 453 din Codul de procedură penală, respectiv aceea de a reprezenta fapte sau împrejurări noi, necunoscute instanțelor care au pronunțat hotărârea de condamnare a revizuenților .

În ceea ce privește cea de-a doua condiție de admisibilitate, instituită de același text normativ, Curtea a subliniat că dispozițiile art. 453 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură penală consacră menținerea sistemului revizuirii totale cu privire la motivul prevăzut la alin. (1) lit. a) din același articol, limitând incidența acestui caz de revizuire la situațiile în care pe baza faptelor sau împrejurărilor noi se poate dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal.

Aceasta înseamnă că faptele sau împrejurările noi trebuie să tindă la dovedirea netemeinicii hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal, iar în cazul în care acestea ar conduce doar la dovedirea anumitor elemente care implică însă menținerea respectivei soluții, faptele sau împrejurările noi nu constituie motiv de revizuire.

Analizând în acest context cererea de revizuire sub aspectul admisibilității în principiu, Curtea a constatat că motivele învederate de revizuenții condamnați nu conduc, în mod evident, la stabilirea existenței unor temeuri legale ce permit revizuirea, deoarece nu se încadrează în disp. art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, raportat la necesitatea ca faptele sau împrejurările invocate în revizuire să poată conduce la dovedirea caracterului neîntemeiat al hotărârii de condamnare.

Concluzia se impune, deoarece pentru subzistența cazului de revizuire prev. de art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, este necesar ca faptele și împrejurările noi și descoperirea lor ulterioară și invocarea pe calea revizuirii, au drept scop evidențierea unor erori de fapt, produse în judecata inițială din cauza necunoașterii respectivelor împrejurări, astfel încât noua situație să conducă la anularea hotărârii contrare legii, urmare a constatării netemeinicii soluției pronunțate.

În același sens, se subliniază faptul că jurisprudența a stabilit că în cazul unei condamnări, prin promovarea unei cereri de revizuire întemeiată pe disp. art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, trebuie să se urmărească achitarea persoanei condamnate și *nu menținerea condamnării, cu schimbarea încadrării juridice sau îmbunătățirea situației juridice a persoanei condamnate.*

Transpunând considerațiile anterioare la prezenta speță, Curtea a constatat că elementele de noutate invocate de către cei doi revizuenți îl reprezintă demersurile realizate de către aceștia împotriva celor doi martori denunțatori și a organelor care au instrumentat urmărirea penală și care au constituit obiectul unor dosare finalizate prin pronunțarea ordonanței emisă de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică la data de 06.12.2022 în dosarul nr. 2354/P/2022.

Astfel, prin ordonanța indicată, cei doi denunțatori, inculpații Miron Ion și Miron Vasile au obținut o soluție de clasare pe temeuri juridice diferite, respectiv o soluție de clasare pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă constatându-

se inexistența faptei, iar în ceea ce privește infracțiunea de inducere în eroare a organelor de urmărire penală, în varianta ticluirii de probe nereale, s-a reținut împlinirea termenului de prescripție.

Relativ la ordonanța indicată, revizuenții au apreciat faptul că soluția de clasare ca urmare a constatării împlinirii termenului de prescripție este aptă să susțină caracterul admisibil al prezentei căi extraordinare de atac sub aspectul caracterului de noutate al aspectelor constatate de către Parchet, în condițiile în care, se poate aprecia că organul de urmărire penală a constatat întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii de inducere în eroare a organelor de urmărire penală, în varianta ticluirii de probe nereale prevăzută de art 268 alin 2 din Codul de procedură penală în sarcina martorilor denunțatori, raportat la temeiul juridic de clasare în baza căruia s-a pronunțat soluția de clasare, respectiv art 16 lit f din Codul de procedură penală, privitor la prescripția răspunderii penale.

Verificând aceste susțineri ale revizuenților în contextul analizei realizate cu privire la condițiile de admisibilitate, Curtea a apreciat că nu se poate acorda situației de fapt prezentate în susținerea cererii, relevanța juridică necesară pentru a se putea aprecia asupra admisibilității prezentei căi extraordinare de atac.

Astfel se invocă ca și temei al revizuirii ordonanța emisă de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică ordonanța din data de 06.12.2022 în dosarul nr. 2354/P/2022, prin care s-a pronunțat printre altele soluția de clasare cu privire la martorii denunțatori Miron Ion, Miron Vasile și Miron Ștefan pentru infracțiunea de inducere în eroare a organelor de urmărire penală, în varianta ticluirii de probe nereale, infracțiuni reclamate și analizate în legătură cu înregistrările realizate de către acești martori denunțatori în mediul ambiental.

Ori, privitor la aceste înregistrări a căror autenticitate a fost contestată de către revizuenți și în primul ciclu procesual se reține că, atât instanța de fond, respectiv Curtea de Apel București, cât și Înalta Curte de Casație și Justiție au vizionat și audiat aceste înregistrări în ședințele publice din data de 14.07.2015, respectiv 21.10.2016, iar cu privire la aceste înregistrări realizate de către martorii Miron s-a reținut atât prin sen.pen nr 229/F/23.12.2015, cât și prin decizia penală nr 472/A/28.11.2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție faptul că aceste înregistrări nu au fost esențiale pentru stabilirea situației de fapt, care a fost de altfel stabilită în baza probatoriului amplu analizat de către instanțe și care a dovedit în afara oricărui dubiu săvârșirea infracțiunilor de către cei doi inculpați revizuenți .

Așadar, în condițiile în care respectivele înregistrări cu privire la care se invocă soluția pronunțată prin ordonanța emisă de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică în data de 06.12.2022 în dosarul nr. 2354/P/2022, nu au fost apreciate ca fiind esențiale pentru pronunțarea soluției instanțelor din primul ciclu procesual, Curtea a apreciat că nu se poate susține în mod rezonabil că o eventuală dovadă a caracterului fals al acestor înregistrări, aspect solicitat a se constata în prezenta cale de atac, ar putea atrage admiterea prezentei revizuirii.

Astfel, cum s-a indicat și anterior , această concluzie este susținută de Decizia C.C.R. nr. 2/2017, din considerentele căreia rezultă că faptele sau împrejurările noi trebuie să conducă la o soluție opusă celei pronunțate prin hotărârea a cărei revizuire se cere. Dacă prin faptele sau împrejurările noi nu se

tinde la dovedirea netemeinicii hotărârii de condamnare, ci numai la dovedirea anumitor elemente care implică menținerea respectivei soluții, faptele sau împrejurările noi nu constituie motiv de revizuire.

În consecință, având în vedere faptul că soluția de condamnare nu s-a fundamentat pe respectivele înregistrări, aspect reținut în mod expres de instanțele din primul ciclu procesual, iar în prezenta cale de atac nu s-ar putea da o altă interpretare probatoriului administrat deja, în baza căruia instanțele și-au fundamentat hotărârile, Curtea a constatat caracterul inadmisibil al prezentei cereri de revizuire.

În același sens, Curtea a subliniat revizuenților în raport cu susținerile acestora relativ la modul eronat de interpretare de către instanțe a celorlalte mijloace de probă administrate în cauză și care au fundamentat soluția de condamnare, că în prezenta cale de atac nu se poate solicita o readministrare a probatoriului sau o prelungire a acestuia pentru pronunțarea unei alte soluții, întrucât astfel s-ar ajunge la deturnarea scopului acestei căi extraordinare de atac și transformarea ei într-o cale ordinară de atac.

Concluzionând, pentru considerentele expuse anterior, Curtea a apreciat că împrejurarea nouă, invocată de revizuenți, nu poate conduce la constatarea netemeinicii hotărârii de condamnare pronunțate în cauză, astfel că aceasta nu poate fi apreciată ca reprezentând un temei legal pentru redeschiderea procedurilor.

Împotriva sentinței penale nr. 228/F din 28 noiembrie 2023, pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a II-a penală, revizuenții Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela și Calaiții Sorin au declarat apel.

Examinând hotărârea atacată, Înalta Curte constată că apelul este întemeiat, Curtea de Apel București făcând o greșită interpretare a legii.

Astfel, revizuirea este calea extraordinară de atac prin care sunt constatate și înlăturate erorile de judecată intervenite în rezolvarea cauzelor penale. Cererea de revizuire se formulează împotriva unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat, în temeiul unor fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute de instanță la soluționarea cauzei, fiind descoperite ulterior, care fac dovada că hotărârea definitivă se întemeiază pe o eroare judiciară.

În ceea ce privește temeiul cererilor de revizuire formulate de *revizuenții Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela și Calaiții Sorin*, se constată că s-a invocat cazul de revizuire prevăzute de art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală (când s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză), arătând, în esență, că împrejurarea nouă apărută este aceea că prin Ordonanța nr.2354/P/2022 din 06 decembrie 2022 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică s-a dispus clasarea, a infracțiunii de mărturie mincinoasă pentru inexistența faptei și, *respectiv clasarea cauzei întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale în cazul săvârșirii infracțiunilor de inducere în eroare a organelor judiciare prin ticluirea de probe* de către inculpații Miron Ion și Miron Vasile, ceea ce indică existența faptelor, care întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prev. de art.268 alin.2 din Codul penal, în sensul că au fost ticluite probe nereale, iar, acest aspect constituie o împrejurare nouă ce nu a fost cunoscută de instanțele ce au pronunțat condamnarea revizuenților.

Potrivit art. 453 alin. (4) teza I din Codul de procedură penală „Cazul prevăzut la alin. 1 lit. a) constituie motiv de revizuire dacă pe baza faptelor sau împrejurărilor noi se poate dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal (...).”

Prin decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial nr. 324 din 5 mai 2017, Curtea Constituțională a reținut „că motivul de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală privește situația în care s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate. Cu privire la înțelesul expresiei „fapte sau împrejurări“, în literatura de specialitate, ca și în practica judiciară, s-a considerat că aceasta se referă la probele propriu-zise, ca elemente de fapt cu caracter informativ cu privire la ceea ce trebuie dovedit în calea de atac a revizuirii, și anume orice întâmplare, situație sau stare care, în mod autonom sau în coroborare cu alte probe, poate duce la dovedirea netemeinicii hotărârii. (..) Aceasta înseamnă că faptele sau împrejurările noi trebuie să conducă la o soluție opusă celei pronunțate prin hotărârea a cărei revizuire se cere. Dacă prin faptele sau împrejurările noi nu se tinde la dovedirea netemeinicii hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal, ci numai la dovedirea anumitor elemente care implică însă menținerea respectivei soluții, faptele sau împrejurările noi nu constituie motiv de revizuire.”

Astfel, pentru existența cazului de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală legea impune îndeplinirea cumulativă a trei condiții, respectiv: descoperirea unor fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute de instanță la soluționarea cauzei, acestea să fie invocate numai în favoarea persoanei condamnate și faptele sau împrejurările să poată dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare.

Înalta Curte are în vedere că, tot prin Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, Curtea Constituțională a reținut că: "dacă o anumită faptă sau împrejurare a fost învederată instanței, însă aceasta s-a aflat în imposibilitatea administrării probei (...), fapta sau împrejurarea ar putea fi invocată pe calea revizuirii, atunci când proba a devenit admisibilă (...)"

Prin urmare, chiar dacă la soluționarea dosarului ce s-a finalizat cu condamnarea revizuenților, instanțele de fond și de apel au luat la cunoștință de criticile acestora, în sensul caracterului fals al înregistrărilor a căror autenticitate a fost contestată, situația apărută, concretizată prin Ordonanța nr.2354/P/2022 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică prezintă acel caracter de noutate ce permite reținerea acesteia ca fiind o împrejurare nouă care are aptitudinea de a sta la baza admiterii în principiu a cererii de revizuire.

Or, în acest sens, chiar prima instanță a apreciat că aspectele invocate cu caracter de noutate în susținerea cererii de revizuire, respectiv constatările organului de urmărire penală și soluția cuprinsă în ordonanța emisă de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică la data de 06.12.2022 în dosarul nr. 2354/P/2022, pot fi apreciate ca îndeplinind condiția instituită prin art. 453 din Codul de procedură penală, respectiv aceea de a

reprezenta fapte sau împrejurări noi, necunoscute instanțelor care au pronunțat hotărârea de condamnare a revizuenților.

Înalta Curte reține că instanța de apel își argumentează respingerea cererii de revizuire făcând trimitere la împrejurarea că în ciclul procesual anterior, care a fost finalizat cu condamnarea inculpaților, instanțele „*au vizionat și audiat aceste înregistrări în ședințele publice din 14.07.2015 și 21.10.2016*” înregistrări care nu ar fi fost esențiale pentru stabilirea situației de fapt și că vinovăția acestora s-a stabilit în afara oricărui dubiu.

Raționamentul instanței de fond pare a prezenta o fractură logică în condițiile în care, pe de o parte, consideră că soluția cuprinsă în Ordonanța procurorului din anul 2022 constituie ***împrejurări necunoscute instanțelor care au pronunțat condamnarea***, iar pe de altă parte, făcând trimitere la audierea și vizionarea înregistrărilor ticluite într-o perioadă în care acestea erau considerate legal administrate, respectiv la nivelul anului 2016 când a fost pronunțată soluția în apel, concluzionează că nu constituie motiv de revizuire deoarece pot conduce la dovedirea doar a *anumitor* elemente (fără a le arăta) și că, în ansamblu, se impune menținerea soluției de condamnare.

Or, atâta vreme cât suntem, în mod evident, în prezența unor fapte și împrejurări noi care nu au fost cunoscute de către instanțele de fond și apel atunci când au pronunțat condamnarea, iar acestea au aptitudinea să fi generat erori care să fi influențat în ansamblu, prin coroborare cu celelalte probe administrate, soluția de condamnare, ambele condiții de admisibilitate sunt îndeplinite.

O raportare cantitativă din partea instanței la efectul potențial al elementelor noi de fapt „*faptele și împrejurările noi pot conduce la dovedirea doar a anumitor elemente*”, potrivit instanței de fond, și închiderea accesului la o cale de atac la care partea este îndreptățită, potrivit elementelor noi evidențiate, în temeiul legii, echivalează cu un arbitrar care ar consfinți doar formal și iluzoriu accesul la justiție.

Având în vedere că existența legăturii etiologice, între împrejurările arătate de revizuenți în cererile de revizuire și temeiul legal invocat care să permită revizuirea, este stabilită de instanța de judecată investită cu soluționarea cererii de revizuire, în fiecare cauză în parte, în funcție de particularitățile acesteia, Înalta Curte, apreciind că sunt îndeplinite condițiile privind admisibilitatea în principiu a cererilor de revizuire:

Va admite apelul declarat de revizuenții **Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela și Calaigii Sorin** împotriva sentinței penale nr. 228/F din 28 noiembrie 2023, pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a II-a penală, în dosarul nr. 4492/2/2023 (2338/2023), desființează sentința penală atacată și, în rejudecare:

În baza art. 459 din Codul de procedură penală raportat la art. 453 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală, va admite în principiu cererea de revizuire formulată de revizuenții **Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela și Calaigii Sorin** și trimite cauza la Curtea de Apel București în vederea soluționării pe fond a cererii de revizuire.

În baza art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare vor rămâne în sarcina statului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
D E C I D E:**

Admite apelul declarat de revizuenții **Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela și Calaiții Sorin** împotriva sentinței penale nr. 228/F din 28 noiembrie 2023, pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a II-a penală, în dosarul nr. 4492/2/2023 (2338/2023), desființează sentința penală atacată și, în rejudecare:

În baza art. 459 din Codul de procedură penală raportat la art. 453 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală, admite în principiu cererea de revizuire formulată de revizuenții **Lupu (fostă Bodîrlău) Mihaela și Calaiții Sorin** și trimite cauza la Curtea de Apel București în vederea soluționării pe fond a cererii de revizuire.

Cheltuielile judiciare rămân în sarcina statului.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 29 februarie 2024.

PREȘEDINTE,
Dan Andrei Enescu

JUDECĂTOR,
Lia Savonea

JUDECĂTOR,
Adriana Ispas

MAGISTRAT-ASISTENT,
Oana Mihaela Dinu

Grefier,
Mihaela Mihai

*Red. Tehnored. OMD- 21.03.2024
Completat LS- 27.03.2024*

M.M. 29 Martie 2024